

N:o 581/ 2004

Annettu Helsingissä 23 päivänä kesäkuuta 2004

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ympäristöministeriön esittelystä, säädetään 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) sekä 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 16 § ja 52 §:n 4 momentin nojalla:

1 §

Tarkoitus

Tämän asetuksen tarkoituksena on sen lisäksi, mitä jätelaisissa (1072/1993) säädetään tuottajavastuuseen perustuvasta romuajoneuvojen jätehuollosta, edistää ajoneuvoista peräisin olevien jätteiden määrän ja niistä aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämistä, romuajoneuvojen hyödyntämistä ja romuajoneuvoista peräisin olevien osien uudelleenkäyttöä sekä parantaa romuajoneuvojen varastoinnin ja jätehuollon ympäristönsuojelua.

2 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan ajoneuvoihin sekä romuajoneuvoihin, niiden osiin ja niistä peräisin olevia aineisiin.

Kolmipyöräisiin ajoneuvoihin ei sovelleta tämän asetuksen 5, 7 ja 12–14 §:ää.

Erityisajoneuvoihin ei sovelleta tämän asetuksen 5 §:ää.

Jos tuottaja valmistaa ja tuo maahan vain sellaisia ajoneuvoja, jotka on valmistettu moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin (70/156/ETY) 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna piensarjana, ajoneuvoihin ei sovelleta tämän asetuksen 12 §:ää.

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* ajoneuvolain (1090/2002) 10 §:ssä tarkoitettua M₁ tai N₁-luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa;
- 2) *kolmipyöräisellä ajoneuvolla* ajoneuvolain 11 §:ssä tarkoitettua L_{2e}-luokan ajoneuvoa ja 13 §:ssä tarkoitettua L_{6e}-luokan ajoneuvoa sekä vastaavaan aiemmin voimassa olleiden säännösten mukaiseen luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa;
- 3) *erityisajoneuvolla* ajoneuvolain 21 §:ssä tarkoitettua sairaautoa, 22 §:ssä tarkoitettua matkailuautoa, 23 §:ssä tarkoitettua ruumisautoa ja autojen sekä perävaunujen rakenteesta ja varusteista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1248/2002) 14 §:ssä tarkoitettua panssaroitua ajoneuvoa;
- 4) *romuajoneuvolla* ajoneuvoa, jota pidetään jätelain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna jätteenä;
- 5) *tuottajalla* ajoneuvon valmistajaa tai ammattimaista maahantuoja taikka ammattimaista välittäjää, joka toimittaa maahan ajoneuvoja kotimaisen käyttäjän nimissä;
- 6) *taloudellisella toimijalla* ajoneuvon ja sen osien tai materiaalien tuottajaa ja jakelijaa, ajoneuvon ammattimaista korjaajaa ja liikennevakuutustoimintaa harjoittavaa yhteisöä sekä romuajoneuvon kerääjää, purkajaa, murskaajaa ja muuta sen käsitteelyyn osallistuvaa;

7) *ehkäisemisellä* toimia, joiden tarkoituksena on vähentää romuajoneuvojen ja niiden sisältämien aineiden määrää ja haitallisuutta ympäristölle;

8) *esikäsitteilyllä* vaarallisten aineiden poistamista romuajoneuvosta sekä romuajoneuvon purkamista, murskaamista ja muuta tointa, jonka tarkoituksena on uudelleenkäytön, kierrätyksen tai muun hyödyntämisen tehostaminen tai helpottaminen;

9) *uudelleenkäytöllä* romuajoneuvon osan käyttämistä samaan tehtävään kuin se on alunperin tarkoitettu;

10) *kierrätyksellä* romuajoneuvon tai sen osan käyttöä raaka-aineena joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen, lukuun ottamatta energiasisällön hyödyntämistä;

11) *hyödyntämisellä* soveltuvin osin jäteasetuksen (1390/1993) liitteessä 5 tarkoitettua toimintaa;

12) *käsittelyllä* soveltuvin osin jäteasetuksen liitteessä 6 tarkoitettua toimintaa;

13) *murskaamalla* laitteistoa, jota käytetään romuajoneuvon murskaamiseen ja sen sisältämien aineiden erotteluun;

14) *vaarallisella aineella* kemikaaliasetuksessa (675/1993) tarkoitettua vaarallista ainetta.

Mitä tässä asetuksessa säädetään tuottajasta, koskee vastaavasti jätelain 18 g §:ssä tarkoitettua tuottajayhteisöä.

4 §

Ajoneuvojen korjaustoiminta ja romuajoneuvon maahantuonti

Ajoneuvojen ammattimaisen korjaajan on huolehdittava ajoneuvojen korjaustoiminnassa syntyneiden käytöstä poistettujen osien keräämisestä ja muun jätehuollon järjestämisestä siten kuin jätelain 3 luvussa säädetään.

Maahantuodun romuajoneuvon ja sen osien jätehuollon järjestämisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaa jätelain 3 §:ssä tarkoitettu jätteen haltija siten kuin jätelain 3 luvussa säädetään.

5 §

Tavoitteet uudelleenkäytölle, kierrätykselle ja hyödyntämiselle

Tuottajan on, tarvittaessa yhteistyössä muiden taloudellisten toimijoiden kanssa, huolehdittava siitä, että

1) 1 päivään tammikuuta 2006 mennessä romuajoneuvoista käytetään uudelleen tai hyödynnetään vuodessa yhteensä vähintään 85 prosenttia sekä käytetään uudelleen tai kierrätetään vuodessa yhteensä vähintään 80 prosenttia;

2) 1 päivään tammikuuta 2015 mennessä romuajoneuvoista käytetään uudelleen tai hyödynnetään vuodessa yhteensä vähintään 95 prosenttia sekä käytetään uudelleen tai kierrätetään vuodessa yhteensä vähintään 85 prosenttia.

6 §

Romuajoneuvojen esikäsitteily ja varastointi

Romuajoneuvojen esikäsitteilyä ja varastointia ammattimaisesti harjoittavalla on oltava ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu ympäristölupa ja keräämistoiminnan harjoittajan on oltava merkitty jätelain 49 a §:n mukaisesti jätetiedostoon.

Tehdessään sopimuksia esikäsitteilyiden kanssa tuottajan on asettava etusijalle esikäsitteilyt, jotka ovat ottaneet käyttöön sertifioituja ympäristöhallintajärjestelmiä.

7 §

Romutustodistus

Romutustodistuksen saa antaa vain jätelain 18 l §:n 1 momentissa tarkoitettu vastaanottaja tai esikäsitteilyjä. Romuajoneuvon vastaanottajan tai esikäsitteilyjän on annettava maksutta romuajoneuvon luovuttajalle romutustodistus sekä talletettava tai

toimitettava välittömästi tieto ajoneuvon vastaanottamisesta Ajoneuvohallintokeskuksen ylläpitämään ajoneuvoliikennerekisteriin ajoneuvon poistamiseksi rekisteristä siten kuin ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa asetuksessa (1598/1995) säädetään.

Romutustodistuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) todistuksen antaneen laitoksen tai yrityksen nimi, osoite ja nimikirjoitusnäyte sekä yritys- ja yhteisötunnus;
- 2) romutustodistuksen antaneelle laitokselle tai yritykselle myönnettävistä luvista vastaavan toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite;
- 3) romutustodistuksen antopäivä;
- 4) ajoneuvon kansallisuustunnus ja rekisterinumero; romutustodistukseen on liitettävä rekisteröintitodistus taikka todistuksen antaneen laitoksen tai yrityksen lausunto siitä, että rekisteröintitodistus on tuhouttu;
- 5) ajoneuvon luokka, merkki ja malli;
- 6) ajoneuvon tunnusnumero (korin numero);
- 7) ajoneuvon haltijan tai omistajan nimi, osoite, kansallisuus ja nimikirjoitusnäyte.

Ajoneuvohallintokeskuksen on hyväksyttävä vastaavat tiedot sisältävä, muussa Euroopan yhteisön jäsenvaltiossa kuin Suomessa annettu romutustodistus.

8 §

Esikäsittelyn, hyödyntämisen, käsittelyn ja uudelleenkäytön järjestäminen

Vastaanotetut romuajoneuvot on mahdollisimman pian siirrettävä 6 §:ssä tarkoitetulle esikäsittelijälle.

Romuajoneuvon osat ja aineet on ensisijaisesti käytettävä uudelleen tai kierrätettävä. Jos uudelleenkäyttö tai kierrätys ei ole mahdollista, osat ja aineet on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä muulla tavoin.

9 §

Varastointi- ja esikäsittelypaikkoja koskevat vähimmäisvaatimukset

Romuajoneuvojen varastointipaikassa, väliaikainen varastointi mukaan lukien, on oltava vähintään:

- 1) asianmukainen nestetiiviiksi pinnoitettu alue, joka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä sekä öljyjen ja rasvojen erottimilla;
- 2) ympäristönsuojelusäännösten mukainen jäte- ja valumavesien käsittelylaitteisto.

Esikäsittelypaikassa on oltava vähintään:

- 1) asianmukainen nestetiiviiksi pinnoitettu alue, joka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä sekä öljyn ja rasvan erottimilla;
- 2) asianmukainen purettujen varaosien varasto ja nestetiivis öljyisten varaosien varasto;
- 3) asianmukaiset säilytysastiat akuille, öljynsuodattimille ja PCB:tä tai PCT:tä sisältäville kondensaattoreille; akkuhappo voidaan neutraloida esikäsittelypaikassa tai muualla;
- 4) asianmukaiset romuajoneuvojen nesteiden varastosäiliöt polttoainetta, moottoriöljyä, vaihteistoöljyä, voimansiirtolaitteiden öljyä, hydraulioöljyä, jäähdytysnestettä, jäätymisenestoainetta, jarrunestettä, akkuhappoa, ilmastointijärjestelmän nesteitä sekä kaikkia muitakin romuajoneuvon nesteitä varten;
- 5) asianmukainen käytettyjen renkaiden varasto, jossa palovaara ja liian suuren varaston kertyminen ehkäistään;

6) ympäristönsuojelusäännösten mukainen jäte- ja valumavesien käsittelylaitteisto.

10 §

Esikäsittelyä koskevat vähimmäisvaatimukset

Esikäsittelyssä on:

- 1) poistettava akku ja nesteytettyä kaasua sisältävät polttoainesäiliöt;
- 2) poistettava tai tehtävä muutoin vaarattomiksi räjähdysvaaralliset osat, kuten ilmatyyny;
- 3) poistettava polttoaine, moottoriöljy, vaihteistoöljy, voimansiirtolaitteiden öljy, hydraulikkaöljy, jäähdytysnesteet, jäätyminenestoaine, jarrunesteet, ilmastointijärjestelmän nesteet tai mikä tahansa muu romuajoneuvoon sisältyvä neste sekä kerättävä ja varastoitava ne erikseen, jos niitä ei tarvita asianomaisten osien uudelleenkäyttöön;
- 4) poistettava siinä määrin kuin on mahdollista kaikki ne osat, joiden tiedetään sisältävän elohopeaa.

Esikäsittelyssä on kierrätyksen edistämiseksi poistettava:

- 1) katalysaattorit;
- 2) kuparia, alumiinia ja magnesiumia sisältävät metalliosat, jos näitä metalleja ei erotella murskaamossa;
- 3) renkaat ja isot muoviosat, esimerkiksi puskurit, kojelauta, nestesäiliöt, jos näitä materiaaleja ei eroteta murskaamisessa siten, että ne voidaan tehokkaasti kierrättää materiaaleina;
- 4) lasi.

Esikäsittelyssä erotetut nesteitä sisältävät osat, hyödynnettävät osat ja varaosat on varastoitava välttämättä niiden vaurioitumista.

11 §

Varastointi ja esikäsittely

Romuajoneuvo on esikäsittelyssä purettava tai haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi on huolehdittava muulla vastaavalla tavalla. Romuajoneuvossa olevat osat ja aineet, jotka on merkitty tai ovat muutoin tunnistettavissa eräiden vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annetun valtioneuvoston asetuksen (572/2003) 5 §:n 2 momentin mukaisesti, on poistettava. Romuajoneuvossa olevat vaaralliset aineet ja osat on poistettava ja lajiteltava siten, etteivät ne pilaa romuautojen murskauksessa syntyvää jätettä. Edellä 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut esikäsittelytoimet on toteutettava mahdollisimman pian.

Uudelleenkäyttöön soveltuvat romuajoneuvon osat on poistettava ja purkamistuotteet varastoitava siten, että romuajoneuvon osat voidaan käyttää uudelleen, kierrättää tai muutoin hyödyntää.

Romuajoneuvojen varastointia ja esikäsittelyä koskevan luvan ehdoissa on otettava huomioon 9 ja 10 §:n sekä tämän pykälän 1–2 momentin velvoitteet.

12 §

Seurantatiedot

Tuottajan on yhteistyössä muiden taloudellisten toimijoiden kanssa annettava tässä asetuksessa säädettyjen tavoitteiden saavuttamisen valvomiseksi tarvittavat tiedot Pirkanmaan ympäristökeskukselle vuosittain kesäkuun loppuun mennessä.

13 §

Tiedottaminen ja neuvonta

Tuottajien on tarpeen mukaan yhteistyössä muiden taloudellisten toimijoiden kanssa huolehdittava tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskevasta tiedottamisesta ja neuvonnasta. Tiedottaminen ja neuvonta on suunnattava erityisesti ajoneuvon käyttäjille ja taloudellisille toimijoille.

Tiedotuksessa ja neuvonnassa on huolehdittava erityisesti siitä, että kaikki ajoneuvojen käyttäjät ja omistajat saavat tiedot romuajoneuvojen vastaanottoaikoista sekä romutodistuksesta ja siihen liittyvästä menettelystä poistaa romuajoneuvo rekisteristä.

Ajoneuvoista on lisäksi julkaistava ajoneuvon ostajan saatavilla olevat uuden ajoneuvon markkinoinnissa käytettävään myynninedistämisaineistoon sisällytettävät tiedot:

- 1) ajoneuvojen ja niiden osien suunnittelusta niiden uudelleenkäytettävyyden, kierrätettävyyden ja muun hyödynnettävyyden kannalta;
- 2) romuajoneuvojen ympäristönsuojelun kannalta asianmukaisesta esikäsittelystä, erityisesti kaikkien nesteiden poistamisesta ja purkamisesta;
- 3) romuajoneuvojen ja niiden osien uudelleenkäyttö-, kierrätys- ja hyödyntämistapojen kehittämisestä ja optimoinnista;
- 4) hyödyntämisessä ja kierrätyksessä tapahtuneesta kehityksestä käsiteltävien jätteiden vähentämiseksi ja kierrätyksen lisäämiseksi.

14 §

Ilmoitus tuottajatiedostoon

Jätelain 50 b §:n 1 momentissa tarkoitetussa tuottajan tekemässä ilmoituksessa tuottajatiedostoon merkitsemistä varten on oltava seuraavat tiedot:

- 1) tuottajan nimi tai toiminimi;
- 2) yhteys- ja osoitetiedot
- 3) yhteyshenkilön nimi ja asema;
- 4) yritys- ja yhteisötunnus;
- 5) selvitys tuottajan markkinoimista ajoneuvoista ja liikevaihdosta sekä arvio niiden markkinaosuudesta;
- 6) tiedot tuottajan järjestämästä uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta, kuten vastaanottoaikoista, keräyksestä ja kuljetuksesta, käytöstä poistettujen ajoneuvojen ja niiden osien uudelleenkäytöstä, romuajoneuvojen esikäsittelystä, kierrätyksestä, muusta hyödyntämisestä ja käsittelystä sekä muusta jätehuollosta samoin kuin arvio sen piiriin kuuluvien romuajoneuvojen lajista ja määrästä;
- 7) selvitys edellä 6 kohdassa tarkoitetun uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista.

Jätelain 50 b §:n 1 momentissa tarkoitetussa tuottajayhteisön tekemässä ilmoituksessa tuottajatiedostoon hyväksymistä varten on oltava seuraavat tiedot:

- 1) tuottajayhteisön nimi tai toiminimi;
- 2) yhteys- ja osoitetiedot;
- 3) yhteyshenkilön nimi ja asema;
- 4) yritys- ja yhteisötunnus;
- 5) selvitys tuottajayhteisön edustamista tuottajista; kunkin tuottajan nimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä tuottajayhteisöön liittymispäivämäärä;

6) selvitys tai arvio tuottajayhteisön piiriin kuuluvien tuottajien markkinoimista ajoneuvoista sekä niiden yhteisestä markkinaosuudesta;

7) yhtiöjärjestys tai muu vastaava asiakirja, jos toiminta sitä edellyttää;

8) tuottajayhteisön säännöt ja tarvittaessa muu selvitys, josta käy ilmi, miten velvoitteet on jaettu tuottajien kesken ja miten uusi tuottaja voi sopia tuottajavastuun hoitamisesta tuottajayhteisön kanssa;

9) tiedot tuottajayhteisön järjestämästä uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta, kuten vastaanottoaikoista, keräyksestä ja kuljetuksesta, käytöstä poistettujen ajoneuvojen ja niiden osien uudelleenkäytöstä, romuajoneuvojen esikäsittelystä, kierrätyksestä, muusta hyödyntämisestä ja käsittelystä sekä muusta jätehuollosta samoin kuin arvio sen piiriin kuuluvien romuajoneuvojen lajista ja määrästä;

10) selvitys uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista sekä sopimuskomppaneiden ympäristöluvista sekä mahdollisista ympäristöjohtamis- ja laatujärjestelmistä;

11) selvitys tuottajayhteisön vakavaraisuudesta tai muusta jätelain 50 c §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesta vakuudesta.

Tuottajan ja tuottajayhteisön on ilmoitettava viipymättä Pirkanmaan ympäristökeskukselle, jos sen nimi, toiminimi tai yhteystiedot muuttuvat tai jos 1 momentin 6 ja 7 kohdassa ja 2 momentin 9 ja 10 kohdissa tarkoitetuissa jätehuoltojärjestelmässä ja sopimusjärjestelyissä tapahtuu oleellisia muutoksia. Tuottajayhteisön on lisäksi ilmoitettava viivytyksettä Pirkanmaan ympäristökeskukselle 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen ja liittymisehtojen muutoksista sekä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut tiedot tuottajayhteisön piiriin liittyneistä uusista tuottajista ja sen piiristä eronneista tuottajista.

15 §

Kertomuksen laadinta

Pirkanmaan ympäristökeskuksen on määräajoin laadittava ympäristöministeriölle kertomus tämän asetuksen täytäntöönpanosta sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle kertomus romuajoneuvoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2000/53/EY) täytäntöönpanosta Suomessa.

16 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2004.

Tämän asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/53/EY (32000L0053); EYVL N:o L 269, 21.10.2000, s. 34

Helsingissä 23 päivänä kesäkuuta 2004

Ympäristöministeri
Jan-Erik Enestam

Yli-insinööri
Hannu Laaksonen